

Omkring 60 - 80 % av alle fødsler hos første- og flergangsfødende gjennomføres uten større inngrep eller komplikasjoner. Men inngrep som keisersnitt, vakuump eller tang må noen ganger utføres for å berge liv eller unngå komplikasjoner på kort eller lang sikt. Komplikasjoner som lav Apgar-skår hos barnet og alvorlig blødning eller stor fødselsrifer hos mor oppstår heldigvis sjeldent.

Bakgrunn

Apgar-skår er en vurdering av den nyfødtes tilstand like etter fødsel basert på hjertefrekvens, respirasjon, muskeltonus, hudfarge og respons ved stimulering. Vurderingen gjøres ett, fem og ti minutter etter fødsel. En skår mellom 7 og 10 anses som normal. En skår fra 4–6 krever umiddelbare tiltak, vanligvis med tilførsel av oksygen og pustassistanse på maske. En nyfødt med Apgar-skår 0–3 er i behov av gjenoppliving.

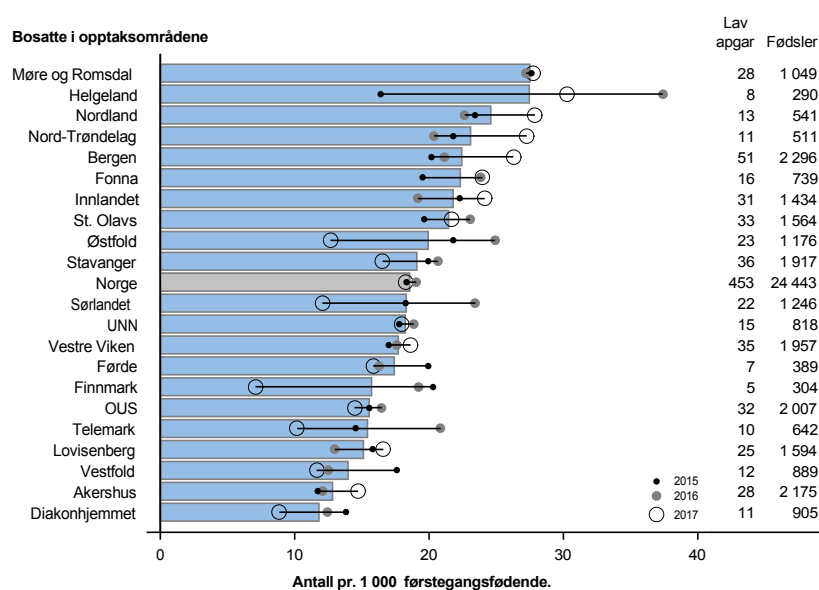
For mor utgjør en alvorlig blødning over 1500 ml en fare for liv og helse. Å redusere omfanget av store fødselsrifer har vært et satsingsområde siden 2006, og andelen fødende som får slike rifer er redusert fra 3,2 % i 2006 til 1,7 % i 2017.

Resultater

I perioden 2015–2017 var det årlig omlag 780 fødsler der barnet hadde Apgar-skår under 7 fem minutter etter fødselen. Av disse barna var ca. 450 født av førstegangsfødende (1,9 %) og ca. 330 født av flergangsfødende (1,0 %). Mye av den observerte variasjonen skyldes tilfeldigheter.

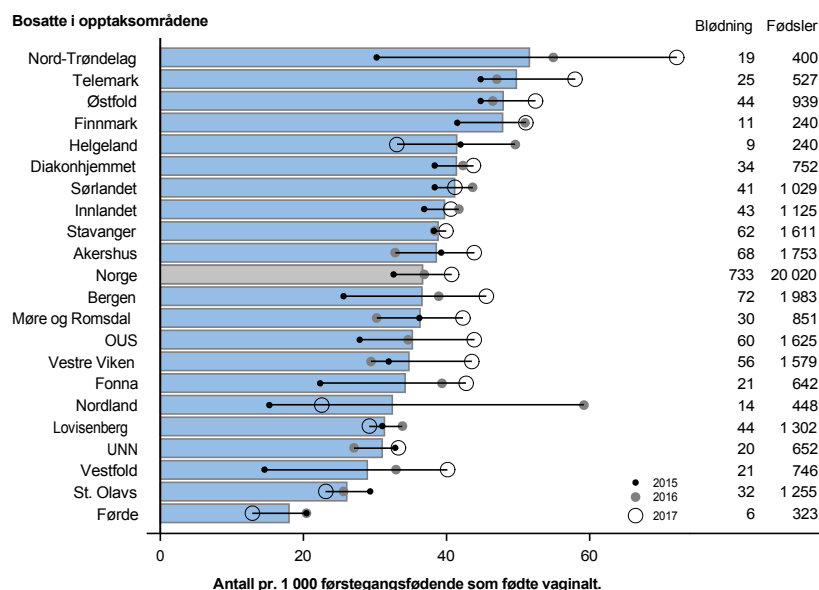
Rundt 3,7 % av førstegangsfødende og 2,2 % av flergangsfødende som fødte vaginalt, hadde alvorlige blødninger over 1500 ml etter fødsel. Lav forekomst og betydelig årsvariasjon i ratene innad i opptaksområdene tyder på at mye av den observerte variasjonen skyldes tilfeldigheter.

I perioden 2015–2017 fikk årlig i underkant av 600 førstegangsfødende (2,9 %) og omlag 250 flergangsfødende (0,9 %) en fødselsrifer grad 3–4 (vist i rapport). Det stor variasjon fra år til år og et betydelig innslag av tilfeldig variasjon i forekomst av store fødselsrifer.

Kilde: MFR

Antall førstegangsfødende med Apgar <7 etter 5 min. pr. 1 000 førstegangsfødende fordelt på opptaksområder. Aldersjustert. Gjennomsnitt for perioden 2015–2017.

Kilde: MFR

Alvorlige blødninger over 1500 ml, antall pr. 1 000 vaginalt førstegangsfødende fordelt på opptaksområder. Aldersjustert. Gjennomsnitt for perioden 2015–2017.

Kommentar

Komplikasjoner i forbindelse med fødsel, som lav Apgar-skår hos barn og alvorlige blødninger eller store fødselsrifer hos mor, er forholdsvis sjeldent forekommende i Norge.

Det lave antall hendelser gjør at ratene varierer fra år til år innad i mange opptaksområder. Til tross for tilfeldige svingninger hadde noen opptaksområder forholdsvis stabile rater i perioden. Fødeinstitusjoner tilknyttet opptaksområdene med stabil høye rater over tid bør vurdere ulike tiltak som har til hensikt å redusere antall fødselskomplikasjoner.

På grunn av lavt antallet hendelser, og stor tilfeldig variasjon, er det ikke mulig å påvise noen systematisk geografisk variasjon.